

Arvoisa puheenjohtaja, Hyvät Valtuutetut, viranhaltijat ja yleisö !

Talouden tila

Kunnassa on tehty pitkään työtä kestävän talouden eteen. Kasvavana kuntana Nurmijärvi on joutunut investoimaan merkittävässä määrin peruspalveluihin. Suurista investoinneista ja käyttötalouden kustannusten kasvusta johtuen talouden haasteena on tasapainon saavuttaminen tulojen ja menojen osalta, investointien omarahoituksen alijäämä sekä velkaantuminen.

Kunnassa on jo useamman valtuuston toimesta kiinnitetty erityistä huomiota talouden sopeuttamiseen ja erityisesti käyttötalouden säästöjen hakemiseen. SDP:n valtuustoryhmä pitää tärkeänä talouden sopeuttamista. Mielestämme kasvavassa kunnassa se ei kuitenkaan voi tapahtua pelkästään käyttötalouden menoja leikkaamalla. Mukana on oltava lisätulojen hankkiminen ja erityisesti velkaantumisen hillitseminen.

Investointien omarahoitusosuus on ollut useana vuonna aivan liian alhainen, mikä on johtanut voimakkaaseen velkaantumiseen ja tämä kierre uhkaa jatkua, jos emme katkaise sitä. Investointien tulo-rahoitus-% on tavanomaisesti jäänyt selvästi alle tavoitteellisen 70-120 %:n ja uhkaa jäädä tulevaisuudessakin, jos emme lisää omarahoitusta.

Velanhoidon korkokustannukset ovat jo tällä hetkellä yli 3 miljoonaa euroa ja uhkaavat nousta jopa 10 miljoonaan euroon vuosikymmenen lopussa, jos velkaantumista ei hillitä. Ryhmämme mielestä näille miljoonille on parempaakin käyttöä.

Ensi vuoden talousarviossa ja -suunnitelmassa investoinnit on mielestämme tarkkaan harkittu. Tulevien vuosien investoinnit ovat välttämättömiä peruspalveluihin päiväkoteihin, kouluihin ja infraan liittyviä hankkeita, jotta pystymme tarjoamaan kuntalaisille terveelliset, turvalliset ja toimivat palvelut.

SDP:n valtuustoryhmä kannattaa panostamista hyvinvointia ja turvallisuutta edistäviin palveluihin. Kaupunkiseudun kehyskunnalle tyypillisesti Nurmijärvellä on kasvavia palvelutarpeita, mutta myös vaihtelua kysynnän osalta, johon kunnan tulee pystyä varautumaan.

Menneinä vuosina olemme Nuuka-ohjelman myötä leikanneet sellaisiltakin tahoilta, jotka tekevät tärkeää ennaltaehkäisevää hyvinvointityötä. Esimerkiksi järjestöavustukset. Niiden palauttamista olisi kannattavaa suunnitella jollain aikataululla.

Tulevaisuuden palvelutarpeeseen liittyviä tekijöitä ovat, ikäihmisten määrään lisääntyminen, lasten ja nuorten hyvinvoinnissa tapahtuva polarisoituminen, työttömyyden lisääntyminen, lapsiperheköyhyyden lisääntyminen ja kansalaisten velkaantuminen.

Muita talouden ja toiminnan suunnittelussa huomioon otettavia asioita ovat kunnan kiinteistöjen kunto ja sisäilmaongelmat. Erityisesti päiväkotien ja koulujen osalta tarpeet haastavat jatkuvasti toimintaa ja taloutta. Ne ovat kuitenkin välttämättömiä investointikohteita. Tilojen on oltava terveellisiä, turvallisia ja toimivia.

Kunnan menestys perustuu osaavaan henkilöstöön. Henkilöstö on avainasemassa palveluiden laadun ja ihmisten arjen turvaamisessa. Pätevän henkilöstön saatavuus ja kunnan imago työnantajana on

oltava kunnossa. Tervehdimme tyytyväisenä talousarvon painotuksia henkilöstön työolosuhteiden ja -hyvinvoinnin vahvistamisesta.

Kunnanjohtajan talousarvioehdotus vuodelle 2026 on valmisteltu siten, että kunnallisveroa esitetään korotettavaksi 0,40 %-yksikköä. Korotusta esitetään, koska ilman sitä vuoden 2026 tilikauden alijäämä asettuisi peräti 5,8 milj. euroon. Korotuksella kunnan talouden ennakoitaisiin toteutuvan niukasti alijäämäisenä. Tulorahoituksen lisäämisellä pyritään myös investointien tulorahoituksen vahvistamiseen ja velkaantumisen hillitsemiseen. Kunnanjohtajan esitys tulorahoituksen lisäämisestä ja sen perustelut ovat ryhmämme mielestä hyväksyttävät. Talouden epätasapaino ja sen korjaaminen on otettava vakavasti.

Nykyisellään kunnan omavaraisuusaste on hälyttävän alhainen ja velkaantumisaste hälyttävän korkea.

Edellä mainituilla perusteilla SDP:n valtuustoryhmä ja Vasemmiston valtuustoryhmä tulevat tekemään muutosesityksen kunnanhallituksen pohjaesitykseen kunnallisveron osalta. Esityksenä on, että kunnallisvero on 7,9 % vuoden 2026 ja suunnitelmavuodet.

Ryhmämme kannattaa uuden kestävän taloudenohjelman laatimista, mutta pitää kunnanhallituksen esitystä ohjelmasta liian suppeana ja rajoittavana siltä osin, että ohjelma keskittyisi vain pysyvien käyttötalouden säästöjen etsimiseen. Käyttötalous on käyty läpi edellisinä vuosina jo moneen kertaan. Jatkuvat leikkauslistat herättävät tyytymättömyyttä niin kuntalaisten kuin henkilöstön parissa.

Arvoisat Valtuutetut

Meillä on yhteinen tehtävä varmistaa, että Nurmijärven asukkaat saavat riittävät, laadukkaat ja oikea-aikaiset palvelut ja kunnan talous saatetaan vakaalle ja kestävälle tielle. Talousarvio voi olla monelta osin alku paremmalle tulevaisuudelle, jos me niin päätämme.

Katsoessamme tulevaisuuteen, meillä on paljon positiivisia asioita. Nurmijärven kunnalla on veto- ja pitovoimaa. Asukasmäärä kasvaa vuodesta toiseen ja kasvu tapahtuu hallitusti. Uusia yrityksiä perustetaan merkittävästi enemmän kuin yrityksiä lakkaa. Olemme pystyneet toteuttamaan isoja rakennushankkeita peruspalvelujen osalta. Taajamat ovat kehittyneet ja kasvaneet. Ja niin kuin talousarviokirjassa todetaan, loistavan sijaintimme johdosta, meillä on monia luontaisia vahvuuksia. Hyvän elämän edellytykset toteutuvat Nurmijärvellä, kun huolehdimme kunnan elinvoimasta ja kuntalaisten hyvinvoinnista.

Kiitämme talousjohtajaa ja viranhaltijoita hyvästä valmistelutyöstä. Kiitämme myös valtuuston puheenjohtajaa ja muita ryhmiä hyvähenkisestä ja rakentavasta neuvottelukulttuurista.

Teemme omat esityksemme ja otamme kantaa muiden esityksiin talousarvion yksityiskohtaisen käsittelyn yhteydessä.

Kiitos

Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä